

איש חי
רב פעלים
רודף צדקה וחסד
ר'
משה שניצר
ז"ל
ב"ר מנחם מנדל ז"ל
תנצב"ה

מאורות הדף היומי

עלון שבועי ללומדי "הדף היומי"

בית המדרש דחסידי סוכטשוב בני-ברוק
כולל דחסידי סוכטשוב
כולל "סנה משה"
ע"ש הרה"ח ר' משה יצחק זיסר ז"ל
בית מדרש
למגידי שיעור "דף היומי"
חיים סופר 3 ת.ד. 471 ב"ב טל. 5775333-03

האשה
החשובה הודפת
צדקה וחסד
מרת
ורדה שניצר
ע"ה
ב"ר מאיר ז"ל
תנצב"ה

י"ו ע"ב ע"י ביהמ"ד למגידי שיעור "דף היומי" בראשות הגר"ד קובלסקי שליט"א וע"י קרן ברכה ומוטי זיסר

גליון מס' 696

מסכת ברכות נ"ג - נ"ט ♦ פאה ז', ח' - ח', ג'

בס"ד, ז' תשרי תשע"ג

השבוע בגליון

- ♦ השפעת המזלות על בני האדם
- ♦ שני המלאכים של ליל שבת, אחד מצדק ואחד ממאדים
- ♦ עיסקת היי"ש ומסכת פאה

- ♦ הברכה על תל המלח שבסדום
- ♦ שתי ברכות על אשת לוט:
- ♦ במה זכתה אשת לוט שמברכים עליה 'דיין האמת'?
- ♦ המזלות להלכה ולמעשה

דבר העורך

כצל עובר

נשימתו האחרונה היתה בדעה צלולה. הוא הרעיק מבט חיבה אל בני משפחתו האהובים, חיך אל כל אחד מהם, ונפטר.

יום לפני כן הזדקף על מיטתו, הושיט לבנו הבכור מעטפה עבה שעל גבה רשם בכתב ידו: "צוואה - לפתוח לפני הלווייה".

דקות ספורות לאחר הפטירה, התפשטה השמועה כאש בשדה קוצים, חלפה על פני ערים, דילגה מעבר לים והגיעה לכל מקום. הנפטר הדגול היה ידוע באישיותו המיוחדת. אמונתו בבורא עולם היתה חסרת פשרות. "אני לא מאמין בריבוננו של עולם כדי שיתן לי כסף, אני מאמין שהוא נתן לי את הכסף". לבני נהג לומר, כי הונו העצום אינו אלא פיקדון בידיו, ולפיכך, אך טבעי הדבר כי הוא מפריש סכומי עתק לצדקה.

ביד רועדת פתח הבן את המעטפה נוכח עיניהם הובטות של בני המשפחה. המעטפה טמנה בחובה שתי מעטפות. אחת קטנה ורעותה גדולה. על המעטפה הגדולה נכתב בכתב ידו האהוב של אביהם: "לפתוח בתום השבעה". על המעטפה הקטנה הוא כתב: "לפתוח מיד!".

מאן דהוא עזר לעשות סדר. את המעטפה הגדולה הטמין במגירת השולחן, ואת המעטפה הקטנה הוא פתח והחזיר לידיו הנרגשות של הבן. קצהו של פתק משרדי צהבה בלט מתוך המעטפה, וכעבור רגע אחז הבן את הפתק באצבעותיו הרועדות וקרא בחרדה את המשפט הקצר ששורבט בכתב ידו הססגוני של אביו: "אני רוצה להקבר עם גרביים. אנא אבא."

עוזרו האישי של המנוח אשר נכח במעמד, הרהר בינו לבין עצמו, כיצד זה במשך ארבעים שנות

דף נד/ב על לוט ועל אשתו מברכים שתיים

הברכה על תל המלח שבסדום

בגמרתנו מבואר, כי "על לוט ועל אשתו מברכים שתיים, על אשתו אומר ברוך דיין האמת, ועל לוט אומר ברוך זוכר את הצדיקים". מלשון הגמרא משמע, שהרואה את קבר לוט מברך 'ברוך זוכר את הצדיקים', והרואה את נציב המלח שפעם היה אשת לוט, מברך 'ברוך דיין האמת'.

שתי ברכות על אשת לוט: השולחן ערוך (או"ח סי' ר"ח סעי' ח') פוסק זאת בשינוי: "הרואה אשתו של לוט מברך שתיים, עליה אומר... דיין האמת, ועל לוט אומר: ...זוכר הצדיקים". מלשונו משמע, כי די בראיית נציב המלח של אשת לוט, כדי לברך את שתי הברכות. מדוע?

הט"ז (שם ס"ק ב') מסביר, כי הרואה את נציב המלח נזכר בלוט בעלה. ברם, עדיין אין בכך כדי להבין, מדוע על ראיית קברו של לוט אין מברכים מאומה; לכאורה, כשם שבראיית נציב המלח מברכים גם את ברכת 'ברוך זוכר את הצדיקים' המתייחסת להצלת לוט, כך יש לברך ברכה זו בראיית קברו של לוט.

המשנה ברורה (שם) מבאר, כי הצדיקים' שאליהם מתייחסת הברכה, הוא אברהם אבינו שבזכותו לוט ניצל מהפיכת סדום ועמורה, כפי שפירש רש"י בסוגייתנו. מעתה, הרואה את קברו של לוט, אינו נזכר בכך שהקב"ה זוכר את הצדיקים, אולם, הרואה את אשתו שנעשתה נציב מלח, עומד על כך שבאותה שעה ובאותו מקום הקב"ה דן את אשת לוט בתוקף, במידת הדין, ובכל זאת הוא הציל את לוט ומילטו למקום מבטחים. אזי, מברכים 'ברוך זוכר את הצדיקים'.

בעולם הישיבות נפוץ חידוד יפה בשם רבי חיים בן הגרי"ז הלוי זצ"ל מבריסק בביאור מעשה הצלת לוט וענשה של אשתו.

אשת לוט הפכה למלח כעונש או מחמת העדר זכויות: בתורה מבואר, כי אשת לוט הפכה לנציב מלח לאחר שהביטה לאחור, לעבר סדום ועמורה, חרף אזהרת המלאך. הבה נחקורה, האם היא הפכה לנציב מלח כעונש, על שלא שעתה להוראות המלאך, או שמא, בו ברגע שהביטה לעבר סדום ועמורה, לא עמדו לה הזכויות להנצל מן ההפיכה, אך אין זה עונש על אי ציות למלאך.

יתכן מאד, הוא אומר, כי כאשר הסתובבה היא פשוט הצטרפה אל מהפכת סדום ועמורה, שכן, ענשה של סדום היה "גפרית ומלח שריפה כל ארצה", ולפיכך, כאשר הסתובבה לאחור, הפכה גם היא למלח... [כך גם מובא בשם ביאורי מהרא"י לבעל תרומת הדשן].

צעילוי נשמת

הר"ר **שלמה אלי אוסלקה** ז"ל
ב"ר שמואל ז"ל
נלב"ע ט' בתשרי תשכ"ו
תנצב"ה
הונצח ע"י
הר"ר **שלמה לוי ומשפ'** שיחיו - ת"א

צעילוי נשמת

מרת **לאה נוימן** ע"ה
ב"ר אברהם יהודה ז"ל
נלב"ע י"א בתשרי תשמ"א
תנצב"ה
הונצחה ע"י המשפחה שיחיו

צעילוי נשמת

הר"ר **אהרן פרנץ** ז"ל
ב"ר יוסף זאב ז"ל נלב"ע בעש"ז בתשרי תש"ם
ופרופ' **מנחם צבי קדרי** ז"ל
ב"ר יהושע ז"ל נלב"ע י"ז באב תשע"א
תנצב"ה
הונצחו ע"י ד"ר יוסף וד"ר מיכל פרנץ ומשפ' שיחיו

לעילוי נשמת

הר"ר **יוסף וולף** ז"ל ב"ר ברוך מנחם מנדל הי"ד
נלב"ע מוצאי יום הכיפורים תשס"ד **תנצב"ה**
הונצח ע"י בני המשפחה שיחיו

נר ה'
נשמת
אדם

לאחר דברים אלו, אפשר להבין באופן נכון יותר את דברי המשנה ברורה הנזכרים. המשנה ברורה אומר, כי בעת שרואים את נציב המלח, מברכים על זכות הצדיקים שהצילה את לוט. אם אשת לוט הפכה לנציב מלח מפני שחטאה ועברה על דברי המלאך, מדוע הוואה אותה נזכר בזכות הצדיקים שהצילה את לוט? ברם, אם היא הפכה לנציב מלח מפני שהצטרפה אל מהפכת סדום ועמורה, נזכרים בזכות של אברהם שהצילה את לוט ממהפכת סדום ועמורה ("תורה אור" בראשית שם).

במה זכתה אשת לוט שמברכים עליה דיין האמת? השאלה שעליה לא עמדנו עדיין היא, מדוע מברכים 'ברוך דיין האמת' על אשת לוט, אחר שברכה זו נתקנה על מיתת יהודים בלבד ("שולחן ערוך" או"ח סי' רכ"ה סעי' ט', עיי' שער הציון סי' רי"ח ס"ק כ"ב). יש המיישבים את השאלה בשאלה נוספת: מעולם לא מצאנו כי מברכים ברוך דיין האמת על מי שנפטר מן העולם לפני שנים רבות כל כך, וכי הנכנס למערת המכפלה מברך ברוך דיין האמת? במה זכתה אשת לוט?

התשובה היא, כי עיקר הברכה היא על מעשה הנס, שאירע נס שאדם הפך למלח, אולם, מאחר שאין מברכים על הפורענות, ובמקרה זה הנס גרם להריגת אדם, מברכים על הנס את ברכת ברוך דיין האמת ("פירות תאנה" עיי"ש שהקשה, מדברי ה"ביאור הלכה" שאין לברך על נס, אלא אם באה הצלה בעקבותיו, ולפיכך, אין מברכים על נס מתן תורה וכדומה).

נחתום את המאמר בתרגום הדברים למישור המעשי.
עד היום הזה קיים באזור סדום תל מלח המכונה "אשת לוט".

בעל "פסקי תשובות" (סי' רי"ח הערה 34) מציין, כי מאחר שאין כל מקור מוסמך לכך שתל מלח זה הוא אשת לוט, אין לברך מאומה על ראייתו, ואף לא ברכה נטולת שם ומלכות.

דף נט/ב ונפלה תקופת ניסן בשבתאי באורתא דתלת נגהי ארבע טוב לשבת קכט וקנו
המזלות להלכה ולמעשה

שתי מערכות שונות של גרמי השמים תלויות ברקיע: גלגל המזלות, ושבעת כוכבי הלכת. גלגל המזלות הוא טבעת של כוכבים הנראית כמקיפה את כדור הארץ, השמש והירח. צורות כוכבים אלו דומות לעצמים שונים המוכרים לנו, כטלה, שור, דלי, גדי, ועוד, ומכאן שמם.

השפעת המזלות על בני האדם: שבעת גרמי השמים הקשורים לכדור הארץ הם חמה, לבנה, כוכב מאדים, כוכב חמה, כוכב נוגה' כוכב צדק, וכוכב שבתאי. קבוצה זו ידועה בראשי התיבות **חל"ם כצנ"ש**. לשבעת גרמי שמים אלו יש השפעה על בני האדם, כך אומרת הגמרא (שבת קנ"א), כי הנוול במזל מאדים הוא בעל מזג סוער, וכל אחד מן המזלות משפיע על שעה אחרת משעות היום, לפי סדר. החל מיום רביעי לבריאת העולם, החל שבתאי לשמש שעה אחת, ואחריו צדק, ואחריו מאדים, חמה, נוגה, כוכב חמה, והלבנה, כך שעה אחר שעה מאז בריאת העולם.

לקדש לפני הלילה בעת מזל צדק: מגן אברהם (סי' רע"א ס"ק א') כותב בשם תיקוני שבת, שהוא סדר זמירות והנהגות לשבת קודש מאת האריז"ל ותלמידיו, "שיקדש קודם לילה, כי בתחילת ליל שבת הוא מזל מאדים ובסוף יום ו' הוא מזל צדק, לכן יקדש בצדק".

שני המלאכים של ליל שבת, אחד מצדק ואחד ממאדים: מקור הדברים קדום ביותר. ראבי"ה (סימן ר') מבאר, כי דברי הגמרא (שבת כ"ב), שחכמינו ז"ל תקנו את אמירת ברכת "מעין שבע" בליל שבת מפני הסכנה, מתייחסים לסכנה הנובעת ממזל מאדים השולט באותה שעה. במהרי"ל (סי' ק"ב) משמע, כי שני המלאכים המתלווים לאדם בליל שבת, האחד מלאך טוב וזולתו מלאך רע (שבת קט"א), מכוונים לצדק ולמאדים השולטים בשלהי היום השישי ובתחילת יום השבת (ועיי' "יד אפרים" שם).

מנהג זה רווח בחלק מקהילות החסידים עד היום, להקפיד להמנע מלקדש על היין באותה שעה שבה שולט מאדים, ומאחר שהדברים נוגעים למעשה, יש שעסקו בבירור המועד המדוייק שבו מזל מאדים 'משמש', כלשון רש"י (שבת קנ"א ד"ה "מזל שעה"), כדי לכוון את זמן הקידוש של ליל שבת.

'תוספת שבת', כדי להמנע ממזל מאדים: מעניין לציין את דברי המהרש"א (תענית ח/ב בחידושי אגדות), כי תוספת שבת, שמקדימים לקבל את השבת, נועדה כדי להמנע מהתקלות במזל מאדים. הוא אף מוסיף, כי מאחר שגם שעתו של כוכב שבתאי אינה טובה, נהגו לאחר את תפילת שחרית בשבת בבוקר (ראה "דרכי משה" סי' רפ"א), שמזלו הראשון של יום השבת הוא שבתאי.

השאלה העומדת בפנינו היא, אם השעות שלפיהן המזלות הללו משמשים הם שעות זמניות או שעות קבועות. שעות זמניות היינו: שמחלקים את היום לשנים עשר חלקים וכמו כן את הלילה, וכל אחד מן החלקים הוא שעה זמנית, שארכה נקבע על פי זמן היום והלילה, ששעת היום ארוכה בקיץ וקצרה בחורף, ושעת הלילה ארוכה בחורף וקצרה בקיץ. זוהי שעה זמנית. שעה קבועה מבוססת גם כן על חלוקת היום והלילה לשנים עשר חלקים, אלא שנוטלים את היום הממוצע בשנה ולפיו קובעים את אורך השעות.

מלשון רש"י בסוגייתנו ובמקומות נוספים, התולה את סדר המזלות בהתחלת הלילות ובהתחלת הימים משתמע, כי שעות המזלות הן שעות זמניות, וכך היא בוודאי דעת מגן אברהם הכותב, שאין לקדש בשעה הראשונה של ליל שבת. לו שעת מאדים היתה שעה שביעית הקבועה, הרי ברוב חודשי השנה שעה זו [17:40-18:40 לערך] אינה שעת הקידוש ואין כל חשש.

שירותו הנאמן והמסור, לא עלה בידו להבחין בחיבתו הכמוסה לגרביים. הוא כבש אנחת כאב, ופנה לעשות את אשר ידע לעשות על הצד הטוב ביותר - להשליט את השכל על הרגש ולהפעיל את המערכות עבור מעסיקיו.

"גרביים" השמועה החדשה נישאה כרוח על גבי השמועה על פטירתו שהפכה לנושנה. גרביים. באותן שעות לא היה זה נדיר להתקל באנשים שבמהלך הליכתם הטרודה, עצרו בפתע, הרימו את שולי מכנסייהם, התבוננו בגרבייהם והמשיכו לצעוד לעבר הלווייה.

אור, היתה זו שעתם הטובה של אלו שיודעים הכל לפני כולם.

הוא פדנט.
הוא מתכוון לתחיית המתים.
הוא איסטניס.
הוא רוצה להראות, שגם לחפצים קטנים יש תפקיד.
זו בדווא.
תמיד חשבתי שהוא מל"ו.
עוד מעט יספרו שביקש גם עניבה.
הוא גרב אותן ביום השחרור ממחנה הריכוז.
מי יודע איזו הפתעה טמונה בצוואה השנייה.
במשך שעות ארוכות נערכו התייעצויות קדחתניות, מה לעשות וכיצד לנהוג. בני המשפחה היו אובדי עצות. מבוכתם גברה לאחר שהם גילו על השולחן הקטן ליד מיטתו, זוג גרביים מקופל בקפידה. הם פתחו את הגרביים במהירות, אולי הן אוצרות בתוכן את הסוד הגדול. שני בנים הפכו במהירות את הגרביים לצידן הפנימי, ופתקית זוהרת נשרה: "אכן, יקירי, אלה הגרביים".

לאחר התייעצות עם כל מי שצריך להתייעץ בדבר, הוחלט כי הנפטר הנכבד ייטמן באדמה, ככל יהודי. ללא גרביים.

רננים נשאו דברי הספד נרגשים. בני משפחה נפרדו ברטט מראש המשפחה. הבן הבכור לא התאפק, ורמז בדבריו כי אביו היה צלול ופקח עד הרגע האחרון, כדי להוציא מלבם של אי אלו שאמרו כי אינם רוצים לומר שאביו עשה את שעה שלא בצלילות. בטרם סיים את דבריו, בכה נרגשות וביקש מן הנפטר סליחה ומחילה בשם כל בני המשפחה, על שאינם ממלאים אחר בקשתו הצנועה כל כך. גרביים.

כתום השבעה, ישבו בני המנוח מכונסים יחד בחדר העבודה של האב, כדי לפתוח את המעטפה ובה הצוואה השנייה.

מחוץ לבית נקהלו סקרנים רבים. ארגונים שונים דאגו להזכיר את קיומם בדרכים שונות, למקרה שבצוואתו מצוה הנפטר להוריש את כל הונו למוסד אחד ויחיד, איזה שיבחרו בניו, וטלפונים רבים זרמו מאת אנשים שביקשו להציע עזרה. **שוב** נשלף כתב היד המוכר מתוך המעטפה. היתה זו צוואה רגילה, עמוסה במסמכים והוראות פרטניות המבהירות מי יירש אילו נכסים, מהם התנאים לכך וכיצד יפעל. מעל צרור הדפים המסודר, נחו בשלווה שתי פתקיות אדמדמות.

על הפתקית הראשונה נכתב: **בני** היקרים לי עד מאד. אני יודע שלא מילאתם את בקשתי להיקבר עם גרביים. אל תצטערו, אני בטוח שרציתם למלא את בקשתי, אך הסבירו לכם שהיא לא מציאותית. אוהב. **אבא.**

על הפתקית השנייה נכתב: **בני** היקרים.

לאחר שנוכחתם לדעת, כי עם תום חייו של האדם הוא אינו יכול להחליט אפילו על לבישת גרביים, אקווה כי תפיקו את הלקח ותנצלו לטובה את הנכסים הרבים שאני מוריש לכם, לעשיית מצוות ומעשים טובים, כי מאומה מכל הנכסים לא תקחו אתכם מכאן. אוהב. **אבא.**

מאז ששמעתי מעשה זה, ניסיתי לברר אם היה אם לאו, אך הדבר לא עלה ביד. ברם, לאחר שמהרהרים בו, אי אפשר לומר כי אינו נכון.

★ ★ ★

ספר שערי תשובה לרבינו יונה שער ב':
"וכל אנשי לבב יחשבו העולם הזה כמו דירת עראי,
ולא ישתמשו בו רק לעבודת הבורא יתברך, ויכינו
בו צדה לנפשם."

כי אם שנים רבות יחיה האדם ואילו חיה אלף
שנים פעמים, אחרי שיש מספר לשני, יכלה
המספר וסופו כלא היה יהיה, ועולם הגמול אין
לו תכלית, כעניין שנאמר (איוב טז/כב): "כי שנות
מספר יאתיו ואורח לא אשוב אהלך", אף כי ימי
האדם כצל עובר, כעניין שנאמר (תהלים צ"ז): "ימי
שנותינו בהם שבעים שנה", ונאמר (שם קמ"ד/ד):
"ימינו כצל עובר", ואמרו רבותינו זכרונם לברכה
(קהלת רבה א/ג): לא כצלו של אילן ולא כצלו של
כותל אלא כצל עוף הפורח ועובר. רצונם לומר, כי
חיוב האדם להמשיל העולם הזה בלבבו כצל עוף
הפורח וברגע קטן עובר, גם כי אין האדם יודע אם
היום כאן ולמחר בקבר, ונמצא בהשתדלו וטרחו
על יום מחר כי הוא מצטער על עולם שאינו שלו,
ואמרו רבותינו זכרונם לברכה (סנהדרין ק"ב): אל
תצר צרת מחר "כי לא תדע מה ילד יום" (משלי
א/ז).

★ ★ ★

כתיבה וחתימה טובה

המעוניין לזכות את הרבים בסיפור מעניין, או בעבודה מרתקת שניתן
ללמוד ממנה מוסר השכל, מוזמן לפנות למערכת מאורות הדף היומי,
ואנו נפרסם זאת בע"ה בטור זה. כתובתנו: ת.ד. 3446 בני ברק.
פקס: 03-570-67-93 דוא"ל: mendelson@meorot.co.il

ברכת התורה, העורך

אולם מהרי"ל (שם) כותב, כי נראה ששעות המזלות הן השעות הקבועות, ולפיכך, בקיץ שבו בשעה
השביעית יום השבת עדיין לא החל, ובחורף שבו בשעה השביעית הכל כבר מסובים ואוכלים, אין
כל סיבה להקדים את שעת הקידוש, ולא עוד, אלא שהמקדים בקיץ את שעת הקידוש, אדרבה,
עלול לקדש בדיוק בשעה שבה מזל מאדים שולט... (ועיי' "מחצית השקל" ו"שולחן ערוך הרב" שם סעי' ג').
כאמור, יש קהילות חסידים המקפידים על כך. משנה ברורה אינו מביא את הדבר להלכה, וערוך
השולחן (סי' רע"א סעי' י"א) אף תמה על מגן אברהם (ראה בירור הלכה תליתאה או"ח רע"א).

לקראת סיום נציין כי זמני כוכבי הלכת נוגעים לענייני אסטרוולוגיה בלבד [השפעת הכוכבים
וסגולותיהם], ואין להם כל משמעות מבחינה אסטרונומית [מסלולי הכוכבים].

מאמר על משנה מסדר זרעים הנלמדת עם הדף היומי

משנה, פאה, פרק ז', משנה ז': כרם שכולו עוללות... רבי עקיבא אומר לעניים

עיסקת הי"ש ומסכת פאה

ספרי התשובות גדושים בתשובות העוסקות במסחר ביי"ש, שהיה עיסוקם של יהודים רבים
בדורות שעברו.

שאלה מעניינת הובאה להכרעתו של מהרש"ם מברעזין זצ"ל (שו"ת, חלק ה', סימן ע"ח), על שני
סוחרים יהודים שהתפתח ביניהם הדין הבא: ראובן סיכם עם סוחר נכרי שהלה יספק לו חביות
יי"ש בעתיד תמורת סכום מסויים שסוכם ביניהם. בין סיכום העיסקה לביצועה בפועל הופיע
שמעון בבית מסחרו של הנכרי והציע לו סכום רב יותר עבור כל חבית יי"ש. כשנודע הדבר לראובן,
הוא התרעם על שמעון המנסה לשמוט מתחת ידיו את עיסקתו המוצלחת, והשניים הגיעו להסכם
כי שמעון לא ירכוש מאומה מיד הסוחר הנכרי עד שראובן ישלים את העיסקה שהתחיל בה.

כעבור זמן-מה הודיע הסוחר הנכרי לראובן כי מבחינתו העיסקה ביניהם מבוטלת מפני שראובן לא עמד
בתנאי התשלום שסיכמו ביניהם. כשנודע הדבר לשמעון סבר כי עתה פתוחה הדרך בפניו לקנות חביות
יי"ש מן הסוחר הנכרי, אך ראובן טען כנגדו: הרי סיכמנו כי אינך קונה ממנו מאומה אלא אחרי שאקנה
אני, ועדיין לא קנית! טענתו של ראובן לא היתה קנטרנות לשמה, כי לפי המידע שבידיו היה הסוחר הנכרי
דחוק במעות, ואם שמעון יסוג מן העיסקה, הוא ימכור את היי"ש לראובן במחיר שסוכם מתחילה.

מהרש"ם הכריע כי שמעון צודק, מכמה טעמים, וביניהם: נוסח התחייבותו של שמעון מורה כי
אם ראובן יקנה יי"ש - ימתין שמעון ולא יקנה אלא אחריו. ברם, אם ראובן אינו קונה כלל, אין
שמעון מחוייב להפסיד ולהימנע מקנייה.

הגאון מטשעבין (שו"ת "דובב מישרים", חלק ג', סימן צ"ז) כתב כי יש "סעד גדול" להכרעת מהרש"ם מן
המשנה העוסקת בעוללות. עוללות הן סוג מסויים של אשכולות בלתי מפותחים, והתורה ציוותה
להותירם לעניים. מה דינו של כרם שכל אשכולותיו עוללות? נחלקו תנאים בדבר - רבי אליעזר
אומר: כולו לבעל הבית; רבי עקיבא אומר: כולו לעניים. מקור לשיטתו מביא רבי אליעזר מן הנאמר
בתורה (דברים, כד/כא): "**כִּי תִבְצֹר פְּרִמְךָ, לֹא תְעוֹלֵל אַחֲרֶיךָ**", אלא השאר את העוללות לעניים. ברם,
אם אינך בוצר כי כל הכרם עוללות - אין צורך להשאירן לעניים. ואילו רבי עקיבא, שההלכה נפסקה
כמותו, חולק וסובר כי אין כוונת הפסוק שרק אם יש בצירה עליך להשאיר את העוללות, כי לא בא
הפסוק אלא להודיע שאין לעניים רשות ליטול את העוללות לפני הבציר - אם הוא מתקיים.

ומכאן - לדיונו. טענת שמעון היתה שהוא רשאי לבצע את העיסקה עם הסוחר הנכרי, כי לא התחייב
אלא שהעיסקה של ראובן תהיה קודמת לעיסקה שלו, אך אם לא יבצע ראובן את העיסקה לא התחייב
שמעון לא לבצע עיסקה משלו [אך על פי שראובן מבקש להרוויח מעיכוב זה]. והרי זה ממש כשם שהתורה
הגבילה את העניים לא ליטול עוללות לפני הבציר, אך אם אין בציר הם רשאים ליטול את העוללות
(וראה ספר ברכת שמעון על התורה, עמוד ר"ס, מאת חתנו של הגאון מטשעבין, הגרב"ש שניאורסון, שדן בראייה זו).

צעילוי נשמת

הרה"ג ר' **הלל מדליה** ז"ל

ב"ר שמריהו יהודה לייב ז"ל

נלב"ע י' בתשרי תשל"ח

תנצב"ה

הונצח ע"י המשפחה שיחיו

צעילוי נשמת

מרת **טויבע חוה קנופף** ע"ה

ב"ר חנוך העניך ז"ל

נלב"ע י"א בתשרי תשנ"ט

תנצב"ה

הונצחה ע"י המשפחה שיחיו

צעילוי נשמת

ר' **משה אלול** ז"ל

בן מזל ז"ל

נלב"ע י' תשרי תשע"ב

תנצב"ה

הונצח ע"י חתנו ובתו **עמרם ומורן כהן** שיחיו

לעילוי נשמת

הרה"ר **נחמן יזרלביץ** ז"ל

ב"ר אלימלך הלוי ז"ל נלב"ע י"ב בתשרי תשס"ד

תנצב"ה

הונצח ע"י המשפחה שיחיו

לעילוי נשמת

הרה"ר **אברהם מורגנשטרן** ז"ל

ב"ר משה לוי ז"ל נלב"ע י"ב בתשרי תשל"ד

תנצב"ה

הונצח ע"י המשפחה שיחיו

לעילוי נשמת

ורד מעינה בת יבדלחט"א ר' משה חיים הי"ו

נלב"ע ח' תשרי תשע"ב **תנצב"ה**

הונצחה ע"י המשפחה שיחיו

לומדים בשלמות

מתוך דברי מרן פוסק הדור הגר"ש וואזנר שליט"א

בכינוס 'לומדים בשלמות'
למגידי השיעורים - סיוון תשע"ב

ברחמי ה' ובעזרתו, ובעזרת חי החיים ב"ה, ראשית, אני מתפעל מלראות כינוס גדול כזה של אלף מרביצי תורה, אשריכם ומה טוב חלקכם.

היום אנו עוסקים בבשורה טובה מראש המוסד הנפלא להרבצת תורה 'מאורות הדף היומי', להוסיף סדר משניות - סדר זרעים וסדר טהרות ללימוד הדף היומי. והרי זה דבר פשוט וישר, שהרי כתוב "והיה אמונת עתיך חוסן ישועות חכמת ודעת" שדרשו חז"ל על ששה סדרי משנה, ואם חסר אמונת - סדר זרעים, וחסר דעת - סדר טהרות, אז זה לא ש"ס בשלמות.

עבורי זו שמחה גדולה, ובפרט שזה לעילוי נשמת מורי ורבי המהר"ם שפירא מלובלין, ששמעתי ממנו שהשתוקק שיוסיפו את סדרי זרעים וטהרות כדי שיהיה שלימות הש"ס. ועכשיו - בעת ייסוד הרעיון הזה, אני מחזק ידי הלומדים בשלמות מאוד, ובלי נדר גם אני אלמד בסדר הזה...

הקב"ה יעזור שהתוכנית 'לומדים בשלמות' תצלח, ושיהיה מזה נחת רוח לנשמתו הגדולה, ושיהיה נחת רוח לבורא כל עולמים ב"ה וב"ש, ושתזכו כל מרביצי התורה היושבים בכינוס הזה להוסיף משנה אחת כל יום, וזה קניין גדול.

בזכות הרבים המצטרפים, ודאי שהתוכנית 'לומדים בשלמות' תצלח, שהרי 'שאני רבים דנפשי זכותיה', וזו זכות גדולה ליוזמי הרעיון ולכל הלומדים המצטרפים ל'לומדים בשלמות', ובזכות תורתם נלך לקבל פני משיח צדקינו ברחמים גדולים אמן.

פותחים את השנה במעגל השנה

ממשיכים להתענג בשבת
עם מאורות השבת כרך י"ג "מעגל השנה" חלק א'
• הזכרת גשמים • שמחת התן • חנוכה
• עשרה בטבת • ט"ז בשבט • פורים • פסח

מתחילים ללמוד בשבת בראשית

1-700-500-151

הפצה ראשית יפה נוף

לומדים בשלמות גם במסכת שבת

כולנו מומשיכים ברעיון ההיסטורי:

לומדים ומסיימים את הש"ס עם המשניות מסדר זרעים וטהרות שאין עליהם תלמוד בבלי "אשר שחרם כנגד כולם, ונצטוונו לאהוב אותם מוחמת שמוסכות אלו אין להם עוסקים" (ספ' הדין ס"א)

מתחילים
מסכת שבת
באגם הבעל"ט

לראשונה: מסכת שבת

עם משניות דמאי וכלאים
מבוארות

הדפסה מהודרת של דפי הגמרא
עם אותיות מאירות עיניים
• ביאור בהיר של משניות דמאי
וכלאים
• מאורות ההלכה

להזמנת הגמרא: 1700-500-151

